

touto poznámkou nestal dovolací rekurent zástavním věřitelem. Neboť, nehledíc k otázce, zda mohla býti tato poznámka jako po zákonu přípustná knihovně zapsána, bylo by ji po případě zařaditi jen mezi poznámky § 20 písm. a) knih. zák. Poznámkou tou nemůže býti nabyto věcných práv, aniž mohou jí býti tato práva změněna nebo zrušena. Proto ani poznámka zahájení dražebního řízení povolená dovolacímu rekurentu dne 2. června 1933 pro onu vykonatelnou pohledávku 1.090 Kč s přísl. v pořadí poznámky pod B) zapsané, t. j. poznámky zabavení nároku na vydání nemovitostí (kteréžto nemovitosti exekutce dne 24. dubna 1933 dosud knihovně připsány nebyly, nýbrž teprve dne 25. dubna 1933), nemohla založiti právo úkojné ve prospěch dovolacího rekurenta v pořadí této poznámky zabavení nároku. Poznámkou zahájení dražebního řízení nabyt však dovolací rekurent jako vymáhající věřitel nárok, aby k oné jeho vykonatelné pohledávce bylo po rozumu § 216 čís. 4 ex. ř. přihlíženo v pořadí knihovním, třeba že pohledávka ta zástavním právem zajištěna nebyla, ovšem jen v pořadí knihovním získaném zápisem této poznámky, tedy v pořadí ze dne 2. června 1933. Nelze proto přisvědčiti stanovisku soudu rekursního, že při rozvrhu bylo přihlédnouti jen k pohledávkám zajištěným na vydražené nemovitosti právem zástavním, a že proto část 2. výroku rozvrhového usnesení, kterou prvý soud pohledávku dovolacího rekurenta 1.090 Kč z rozdělované podstaty přikázal, úplně odpadá. Vždyť k této pohledávce bylo při rozvrhu přihlížeti, a to podle jejího knihovního pořadí až za pohledávkami zajištěnými na nemovitosti právem zástavním (§ 216 čís. 4 ex. ř.). Přihlíží-li se však k tomu, že přihlášená pohledávka předchozího knihovního a vymáhajícího věřitele Jindřicha K-a pod pol. C/21 činí sama na jistinu a soudně přiznaném příslušenství útratovém více než celá rozdělovaná podstata, je již na prvý pohled patrné, že k přikázání této zadní vykonatelné pohledávky dovolacího rekurenta 1.090 Kč pro úplné vyčerpání rozdělované podstaty dojíti ani nemůže. Je proto výrok napadeného usnesení o odpadnutí druhé části výroku rozvrhového usnesení ve věci samé odůvodněn.

Čís. 13793.

Nejde o změnu žaloby, domáháno-li se místo zaplacení kupní ceny v Kč zaplacení v cizí měně s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč.

Takovouto změnu, žalobního žádání lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 čís. 3 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 22. září 1934, R II 361/34.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném zaplacení 144.887 Kč 40 h. Procesní soud své stolice uznal původně mezitímním rozsudkem ze dne 15. března 1933 žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud usnesením ze dne 22. června 1933 zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V doplňovacím řízení opravila žalobkyně žalobní nárok v ten rozum, by žalovaný byl uznán povinným zaplatiti jí £ 884.13.3 s tím, že se může plnění toho zprostiti zaplacením 144.887 Kč 80 h. Procesní soud své stolice uznal

tuto »změnu« žaloby za nepřipustnou a neuznal žalobní nárok důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d připustil změnu žaloby a uznal žalobní nárok důvodem po právu. V onom směru uvedl v d ů v o d e c h: Po stránce formální vytýká sice odvolání důvodně, že první soud měl o změně žalobního návrhu rozhodnouti samostatným usnesením, po případě do rozsudku pojatým, jelikož proti rozhodnutí tomu je přípustný rekurs podle § 514 c. ř. s. (§ 426 c. ř. s.). Avšak, i když se první soud tak nezachoval a o změně žaloby rozhodl jen neformálně v důvodech rozsudku, není to podstatnou vadou řízení, poněvadž nebylo tím zabráněno žalobkyni, brojiti v odvolání proti tomu, že první stolice změnu žaloby v pravdě nepřipustila. S hlediska právního posouzení věci jest odvolání přisvědčiti. Žalobkyně žalobní návrh, znějící na zaplacení v Kč, opravila v doplňovacím řízení první stolice tak, že žalovaný je povinen zaplatiti obmezenou částku £ 884.13.3 a může se plnění toho zprostiti zaplacením 144.887 Kč 80 h. Soud první stolice tuto změnu žaloby shledal vůbec nepřipustnou z důvodů přimykajících se k rozhodnutí sb. n. s. čís. 5868. Tomuto stanovisku právem odporuje odvolatelka, případně dovozujíc, že toto rozhodnutí nejvyššího soudu, kde šlo o doplňovací řízení první stolice, nařízené odvolacím soudem podle § 496 čís. 2 c. ř. s. se nehodí na souzený případ. Odvolacím rozhodnutím ze dne 22. června 1933 byl totiž dřívější mezitímní rozsudek první stolice zrušen podle § 496 čís. 3 c. ř. s., poněvadž první stolice se svého odlišného právního hlediska, že se otázkou měny zažalované pohledávky jest zabývati teprve při konečném rozhodnutí o výši žalobního nároku, nepřihlédla vůbec k námitce žalovaného, že sporná kupní smlouva zní na anglické libry šterlinků, a že proto nemůže býti zažalována pohledávka v Kč. V souzeném případě jde tedy o podstatně rozdílný stav věci, neboť zrušen-li rozsudek podle § 496 čís. 3 c. ř. s., neplatí pak obmezení vyslovené v § 496, druhý odstavec, c. ř. s., takže lze v doplňovacím řízení přihlédnouti k novému nebo doplňujícímu přednesu o skutkových okolnostech podstatných s hlediska odchylného právního názoru opravné stolice (srov. sb. n. s. čís. 8678, 9499). Důsledně však jest v mezích těchto skutkových okolností zásadně dovolena i změna žaloby (viz sb. n. s. čís. 9607). Že v souzeném případě změnou žaloby nemůže se jednání značně ztížit nebo protáhnouti, je podle stavu věci na snadě. Mimo to bylo by v rozporu se zásadou procesní hospodárnosti, kdyby celý spor, trvající beztak již od roku 1930, měl býti znova projednáván, tedy co do důvodu žalobního nároku. Bylo tudíž odchylně od napadeného rozsudku změnu žalobní žádosti připustiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl ani dovolacímu rekursu ani dovolání žalovaného. V onom směru uvedl v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud se ovšem usnesl, že se změna žaloby připouští, nejde však o změnu žaloby provedenou až v odvolacím řízení, nýbrž o rozhodnutí odvolacího soudu o odvolání, správně o rekursu proti usnesení prvního soudu, jímž změna žaloby nebyla připuštěna. Ve skutečnosti však vůbec nešlo o změnu žaloby ve smyslu § 235 c. ř. s., nýbrž jen o to, že beze změny žalobního důvodu bylo místo zaplacení kupní ceny v Kč,

žádáno zaplacení v librách anglických s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč. Podle § 235, odstavec čtvrtý c. ř. s takové pozměnění žalobního žádání nelze pokládati za změnu žaloby. Jest proto jen ještě řešiti otázku, zda takovou změnu žalobního žádání (nikoliv žaloby) lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 čís. 3 c. ř. s. Řízení před prvním soudem musí ovšem i v tomto případě býti obmezeno na doplnění ve směrech, ohledně nichž bylo řízení shledáno kusým. V těchto směrech však přednes stran nepodléhá žádnému obmezení, dovolen je jakýkoliv jiný přednes stran o předmětu doplnění odvolacím soudem nařízeného. Nelze proto seznati, proč by v onom rámci nebylo lze pozměnit žalobní žádání, jež není změnou žaloby. Tuto změnu žalobní žádosti byl by musil připustiti i odvolací soud, kdyby doplnění řízení podle § 496, poslední odstavec c. ř. s. byl provedl sám, neboť v takovém případě neplatí proň předpisy o řízení odvolacím.

Čís. 13794.

Zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání, postoupil mu i nárok proti nájemci na vybírání činže a vedlejších poplatků.

(Rozh. ze dne 22. září 1934, Rv II 683/32.)

Žalobci, kteří měli k domu č. p. 41 poživací právo, domáhali se na žalované firmě zaplacení nájemného z místností, najatých v domě čp. 41. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolíc, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

S hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká dovolatelka odvolacímu soudu právní mylnost, pokud uznal oprávněnost žalobců jako poživatelů domu požadovati přímo na žalované zaplacení nájemného, ať již z důvodu § 511 obč. zák. nebo z důvodu § 1042 obč. zák., při čemž vytýká dovolatelka, že odvolací soud uvádí protispisově, že žalobci odůvodněnost svého nároku opřeli i o ustanovení § 1042 obč. zák. Marně se dovolatelka snaží dolíčiti, že žalobci jako poživatelé domu nejsou aktivně oprávněni k žalobě, ježto prý jim vlastníci domu, s nimiž dovolatelka uzavřela smlouvu nájemní, nárok na vybírání činže a vedlejších poplatků nepostoupili. Služebnost požívání znamená podle § 509 obč. zák. právo užívatí cizí věci, šetríc podstaty, beze všeho omezení. Poživatel má k věci podobné postavení jako její vlastník s tím rozdílem, že poživatel nesmí nakládati s její podstatou. Podle § 511 obč. zák. má poživatel právo bráti z věci všechny požitky, obyčejné i kromobyčejné, a není pochybnosti, že k těmto požitkům náleží i nájemné z pronajatých budov, jichž se týká služebnost požívání. Nájemní smlouva jest ovšem smlouvou konsensuální (§ 1092 obč. zák.) a práva a závazky z ní vznikají jen pro smluvní strany. Ale, zřídí-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání (§ 509 obč. zák.), postupuje tím poživateli všechny užítky, jež věc poskytuje, a všechna práva k užítkům těm se vztahující,